

Total number of printed pages-4

14 (SKT-3) 3016 A

2023

SANSKRIT

Paper : SKT-3016A

Group-A

(Sanskrit Poetics)

Full Marks : 80

Time : Three hours

*The figures in the margin indicate
full marks for the questions.*

Unit-I

(Kāvyaḍarṣa)

Marks : 30

1. Assess the place of Daḍḍin as a Sanskrit Rhetorician on the basis of his *Kāvyaḍarṣa*. 12

Or

Write a note on ॠण on the basis of the *Kāvyaḍarṣa*.

Contd.

2. Explain **any two** of the following :

6×2=12

- (a) तदल्पमपि नोपेक्ष्यं काव्ये दुष्टं कथञ्चन ।
स्याद्वपुः सुन्दरमपि शिवत्रेणैकेन दुर्भगम् ॥
- (b) गौर्गोः कामदुधा सम्यक् प्रयुक्ता स्मर्यते बुधैः ।
दुष्प्रयुक्ता पुनर्गोत्वं प्रयोक्तुः सैव शंसति ॥
- (c) कविभावकृतं चिहं अन्यत्रापि न दुष्यति ।
मुखमिष्टार्थसंसिद्धयै किं हि न स्यात्कृतात्मनाम् ॥

3. Write short notes on **any three** of the following :

2×3=6

पद्यम्, आख्यायिका, देशी, नायकः, लोकयोत्रा, काव्यम्

Unit-II

(*Daśarūpaka*)

Marks : 30

4. Discuss the concept of सन्धि and its varieties as per the *Daśarūpaka*. 12

Or

Write a note on the अर्थोपिक्षेमक' according to Dhanañjaya.

5. Explain **any two** of the following :

6×2=12

(a) आनन्दनिःस्यन्दिषु रूपकेषु व्युत्पत्तिमात्रं फलमल्पबुद्धिः ।
योऽपीतिहासादिवदाह साधस्तस्मै नमः स्वादुपराङ्गिनुखाय ॥

(b) मधुरोद्धतभेदेन तद्द्वयं द्विविधं पुनः ।
लास्यताण्डवरूपेण नाटकाद्युपकारकम् ॥

(c) स्वल्पोद्दिष्टस्तु तद्धेतुर्बीजं विस्तार्यनेकधा ।

6. Write short notes on **any two** of the following :

3×2=6

बिन्दुः, प्रकरी, अधिकारः, नृत्तम् ।

Unit-III

(*Kāvyaīmāṃsā*)

Marks : 20

7. Write a note on the creation of the
Kāvyaīmāṃsā.

12

Or

Assess the contribution of Rājasekhara in
the field of poetics.

8. Explain *any two* of the following :

4×2=8

- (a) तेषु सारस्वतेयो वृन्दीयसामपि वन्द्यः काव्यपुरुष
आसीत् ।
- (b) सूत्राण्यन्थैतेषां व्याख्या भाष्यं भविष्यति ।
- (c) यायावरीयः संक्षिप्य मुनीनां मतविस्तरम् ।
व्याकरोत्काव्यमीमांसा कविभ्यो राजशेरशरः ॥
-